

عوامل موثر بر میزان همگرایی توانمندی حسابداران با چارچوب صلاحیت حسابداری مدیریت

فرید شیخ باقری^۱
احمد یعقوب نژاد^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۰۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۱۲

چکیده

امروزه صلاحیت حرفه ای در تمامی فعالیت هایی که با منافع عمومی سرو کار دارند، موضوعیت یافته است و در این راستا یکی از مهمترین نقش های حسابداری بعنوان رشته ای از دانش بشری، فراهم ساختن امکان پاسخگویی مدیران و مباشران سازمانها و بنگاههای اقتصادی به اشخاص ذیحق و ذینفع است این نقش توسط حسابداران حرفه ای و در قالب گزارشهای مختلف مالی موسسات گوناگون ایفا می شود. هدف این پژوهش عوامل موثر بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری است. در راستای هدف پژوهش ابتدا به رتبه بندی عوامل فوق با استفاده از آزمون فریدمن گردید. نتایج حاصله بیان گر این است که سابقه شرکت با میانگین رتبه ۴/۶۲ رتبه اول و حاکمیت شرکتی با میانگین ۲/۸۹ رتبه آخر را دارا می باشد. در مرحله بعد با استفاده از تحلیل معادلات ساختاری تأثیرگذاری عوامل فوق در قالب مدل مفهومی بررسی و نتایج نشان از تأیید معناداری مدل پژوهش است. در ادامه با استفاده از تخمین رگرسیون عوامل موثر مورد آزمون قرار گرفت. یافته ها بیان گر تأثیر معناداری عوامل سابقه شرکت، نوع صنعت، اندازه شرکت، حاکمیت شرکتی بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری است. به عبارت ویژگی های ساختاری و بنیادی نشأت گرفته از چارچوب های درون سازمانی و هم چنین عوامل برون سازمانی تأثیرگذار هستند.

واژه‌های کلیدی: پاسخگویی مدیران، حاکمیت شرکتی، گزارشگری مالی

۱ گروه حسابداری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. f.sheikhbagheri@iau.ir

۲ گروه مدیریت مالی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول). ah.yaghoobnejad@iauctb.ac.ir

۱- مقدمه

امروزه همگام با سایر نقش ها در شرکت، حسابداران مدیریت یک ارتباط گزارشگری دوگانه دارند. به عنوان یک شریک تجاری راهبردی و ارائه دهنده اطلاعات مالی و عملیاتی مبنای تصمیم گیری، حسابداران مدیریت مسئول مدیریت گروه کسب و کار و در عین حال مکلف به گزارشگری ارتباط ها و مسئولیت ها به سازمان مالی شرکت نیز هستند. از فعالیت های ارائه شده توسط حسابداران مدیریت، پیش بینی و برنامه ریزی، انجام تحلیل های وردایی، و بررسی و نظارت بر هزینه های ذاتی در کسب و کار فعالیت هایی هستند که پاسخگویی دوگانه را برای هر دوی گروه مالی و تیم کسب و کار ایجاد می کند. نمونه هایی از وظایفی که در آنها پاسخگویی به تیم کسب و کار می تواند بیشتر از بخش مالی شرکت تداعی داشته باشد، توسعه و تدوین بهایابی جدید محصول، تحقیق در عملیات، سنج ای محرک کسب و کار، ارزیابی متوازن مدیریت فروش، و تجزیه و تحلیل سودآوری مشتری هستند. در مقابل، تهیه گزارشهای مالی خاص، انطباق داده های مالی با سامانه های منبع، و گزارشگری ریسک و مقررات از آنجا که با جمع آوری برخی اطلاعات مالی از همه بخشهای شرکت حاصل می شوند، بیشتر برای گروه مالی شرکت کاربرد دارند در شرکت هایی که بیشتر سودشان را از اطلاعات اقتصادی حاصل می کنند، مانند بانکها، صنعت چاپ و نشر، شرکتهای مخابراتی و پیمانکاران دفاعی، هزینه های آی تی منبع قابل توجهی از مخارج غیرقابل کنترل هستند، که از حیث مقدار اغلب بزرگترین هزینه شرکت پس از مجموع هزینه های جبران کار و هزینه های مربوط به تملک دارایی هستند. یک کارکرد حسابداری مدیریت در چنین سازمان هایی همکاری نزدیک با بخش آی تی برای ارائه شفاف هزینه فناوری اطلاعات است (ناکس، ۲۰۰۰).

مبانی نظری پژوهش

امروزه صلاحیت حرفه ای در تمامی فعالیت هایی که با منافع عمومی سرو کار دارند، موضوعیت یافته است و در این راستا یکی از مهمترین نقش های حسابداری بعنوان رشته ای از دانش بشری، فراهم ساختن امکان پاسخگویی مدیران و مباشران سازمانها و بنگاههای اقتصادی به اشخاص ذیحق و ذینفع است این نقش توسط حسابداران حرفه ای و در قالب گزارشهای مختلف مالی موسسات گوناگون ایفا می شود. چگونگی رفتار و صالحیت حرفه ای حسابداران از دیرباز در ادبیات حسابداری مورد بحث و اظهار نظر قرار گرفته است اما تدوین آیین رفتار و به خصوص الزام به اجرای آن با پیدایش و گسترش تشکل های حرفه ای حسابداری در پهنه جهان قرین بوده است (مرکز تحقیقات جامعه حسابداران رسمی، ۱۳۹۲). به دنبال پیشرفت روزافزون تجارت، علم و تکنولوژی در دهه های اخیر، شرکت و تولیدکنندگان بزرگ و متعددی بوجود آمده اند و هر روزه نیز بر شمار آنها افزوده می شود. این امر موجب شده است که کالاهای متنوع، با کیفیتهای گوناگون وارد بازارها شوند. در این بازارها، رقابت سنگینی حاکم شده است و هر تولیدکننده ای نمی تواند کالاهای خود را

با قیمت های دلخواه و کیفیت های پایین بفروش برساند. پس با توجه به اینکه محیط تجاری حاکم بر سازمان ها هیچ گاه ایستا نمی باشد و دائماً در حال تغییر است، بنابراین حسابداری مدیریت نیز جهت حفظ کارایی و اثربخشی خود در جهت ایفای مسئولیت خویش، باید دائماً در حال تغییر باشد. زیرا اگر تکامل تدریجی سیستم حسابداری مدیریت از سیر تکامل و تحول محیط حاکم بر سازمان های تجاری عقب بیفتد و با این تغییرات هماهنگ نشود؛ عملکرد حسابداری مدیریت نه تنها در راستای دستیابی سریعتر و بهتر به اهداف سازمان نخواهد بود؛ بلکه باعث کندی و یا حتی انحراف سازمان در جهت دستیابی به اهداف خود خواهد شد (رضایی و مهرآذین، ۱۳۹۲). امور مالی و حسابداری می توانند با استفاده از چارچوب صلاحیت حسابداری مدیریت بروز شده انجمن حسابداران مدیریت به شناسایی مهارتهای اساسی امروز کمک کنند (لاوسون، ۲۰۱۹). یکی از شروط لازم برای احراز شایستگی حرفه ای حسابداران برای ورود به حرفه و باقیماندن در آن، درک کامل و صحیح چارچوب تردید حرفه ای و عمل به آن است. چارچوب تردید حرفه ای، مرحله ای ممکن در جهت درک درست ماهیت تردید حرفه ای و کاربرد درست آن تحت شرایط مختلف است. هدف این است که بتوان چارچوبی برای تردید حرفه ای معرفی کرد که به عنوان یک جریان فعال و مستمر، موجب تقویت آن و در نتیجه کیفیت حسابداری و حسابرسی شود؛ چرا که محیط داخلی و بیرونی پیرامون حسابداران مستقل، سبب تضعیف تردید حرفه ای شده و نیز اعتماد اجتماعی نسبت به حسابداران و حسابرسان را به خطر انداخته است (توبا، ۲۰۱۱). با توجه به این که حسابداران مدیریت بیشتر درگیر برنامه ریزی استراتژیک می شوند، نیاز به شک و تردید حرفه ای در مورد ورودی ها و فرضیات موجود در آن فرآیند بیشتر خواهد شد همچنین یک تغییر عمده در چارچوب صلاحیت، افزودن دامنه شایستگی اخلاق حرفه ای و ارزش هاست در حالیکه اخلاق حرفه ای در گذشته بعنوان بخشی از حوزه تصمیم گیری درج شده بود و افزودن این دامنه در چارچوب جدید اهمیت اساسی اخلاق و ارزش های حرفه ای را به عملکرد حسابداری مدیریت معرفی می نماید. در حال حاضر شرکت های پذیرفته شده بورس بطور روزانه، فصلی و سالیانه در حال اتخاذ طیف وسیعی از تصمیمات می باشند و با توجه به ضرورت توسعه بورس اوراق بهادار و ارتقاء تصمیمات شرکتهای آن الزامیست بلوغ تصمیم گیری در شرکتهای بورسی مورد ارزیابی قرار گیرد و با عنایت به اینکه IMA بعنوان معتبرترین مرجع دانش حسابداری مدیریت بین الملل در قالب بیانیه چارچوب صلاحیت حسابداری مدیریت بطور استاندارد ۵ مهارت برنامه ریزی و گزارشگری، تصمیم گیری، فناوری، عملیات و رهبری را تشکیل دهنده پیکره دانش حسابداری مدیریت می داند، وضعیت میزان تخصص حسابداران مدیریت شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران در انطباق با مهارت های فوق الذکر سوالی اساسی می باشد. لذا در این پژوهش سوال اساسی عبارتست از اینکه همگرایی توانمندی حسابداران با چارچوب صلاحیت حسابداری مدیریت به چه میزان است؟

کلارینس جو (۲۰۱۹) پژوهشی تحت عنوان بهینه سازی تصمیم گیری حسابداری با استفاده از تکنیک بر نامه ریزی هدف انجام داد و بیان نمود که برنامه ریزی هدف یک تکنیک تصمیم گیری در شرکت هاست و به مدیران کمک می کند تا تصمیماتی را اتخاذ نمایند که اهداف رقابتی را به بهترین شیوه ممکن اجرا کنند

و حسابداران مدیریت نقش کلیدی در حمایت از تصمیم گیری استراتژیک در سازمان دارند آنها اغلب به منظور ارائه اطلاعات، تغییر ها و آنالیز مسیر های جایگزین فعالیت هایی که مدیران در نظر دارند در حوزه هایی از جمله بودجه بندی سرمایه، برون سپاری، ترکیب محصول و افزودن یا حذف خطوط محصولات خاص مورد نیاز هستند برای انجام صحیح این وظایف، حسابداران مدیریت نیاز به دانش گسترده ای در خصوص فعالیت های سازمان خود و نحوه تعامل این فعالیت ها دارند (هیلتون و همکاران، ۲۰۰۶). در این پژوهش نتایجی که بدست آمد نشان دهنده آن بود که برنامه ریزی هدف نماینگر بسیاری از حل مشکلات در تصمیم گیری صحیح مدیران بوده که با آن روبرو هستند به ویژه پژوهش مزبور نشان داد بسیاری از موقعیت های زندگی واقعی است که حسابداران را مجبور به تصمیم گیری در هنگام رضایت از اهداف تجاری متعدد می نماید. المیری (۲۰۱۹) تحقیقی در مورد ارتباط بین جنبه های حسابداری مدیریت استراتژیک و عملکرد سازمانی انجام داد و داده های خود را از ۴۳۵ مدیر حسابداری که در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار عربستان سعودی کار می کنند، جمع آوری نموده است و به این منظور از تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی برای آزمون رابطه بین جنبه های (SMA) و (OP) استفاده کرده است. نتایج پژوهش مزبور نشان داد که جنبه های (SMA) بطور معنی داری بر (OP) تاثیر گذارند و در دو دسته بندی عملکرد مالی و غیر مالی مورد ارزیابی قرار گرفت. تسلط شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار عربستان سعودی، به مجموعه داده ها تصمیم پذیری یافته ها را محدود می کند و مشخص شد که شرکت ها می توانند با اتخاذ برخی از جنبه های (SMA) مانند دسترسی به قوانین ساختاری مناسب، منابع حمایتی، انواع اطلاعات مناسب و کاربردی و شرایط سازمانی مطلوب، عملکرد شرکت های خود را افزایش دهند. مطالعه یاد شده نشان داد مفاهیم (SMA) را به دلیل زمینه های سازمانی بعنوان مجموعه ای از جنبه ها برای غلبه بر دو قطبی شدن یافته ها در ادبیات موجود گسترش میدهد و تاثیر آنها بر عملکرد سازمانی، از جمله عملکرد غیر مالی نیز مورد بررسی قرار می دهد، جایی که شواهد تجربی هنوز هم اندک است. هری یاتی و همکاران (۲۰۱۹) پژوهشی تحت عنوان اثر میانجی سرمایه گذاری، سیستم های اطلاعات حسابداری مدیریت، عملکرد فرایند داخلی و عملکرد مشتری انجام دادند. جمعیت مورد مطالعه در این تحقیق واحد های تجاری متوسط و بزرگ در شرکتهای تولیدی واقع در جزیره جاوا بوده است، واحد تجاری بعنوان یک واحد تجزیه و تحلیل، بخش از سازمان است که مسئول تولید و بازاریابی محصول یا مجموعه ای از محصولات بوده و بر اساس نوع محصول تشکیل شده است و رقبای خاص خود را دارد که با رقبای واحد های تجاری دیگر یا واحد های درون شرکت مادر متفاوت می باشد و مدیری برای قدرت برنامه ریزی و اجرای استراتژی ها برای دستیابی به اهداف سود آوری معین دارد. یافته ها نشان داد که یک استراتژی نو آور که شامل نوآوری محصول، نوآوری فرایند و تکنولوژی و دارای عملکرد فرایند داخلی خوب و از طرفی سیستم حسابداری مدیریت قابل اطمینان و مطلوب وجود داشته باشد بر عملکرد مالی تاثیر می گذارد. همچنین روابط استراتژی، فرایند های مدیریت مشتری، عملیاتی و فرایند های نظارتی، اجتماعی با بهینه می شود. در پژوهش یاد شده مشخص شد که بر و عملکرد فرایند داخلی تاثیر

گذار نیست و تنها سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت بر اثر می گذارد و با این حال سیستم های اطلاعاتی از طریق عملکرد فرایند داخلی و تاثیر پذیر است.

بوستانی و دارابی (۱۴۰۲) به بررسی شناسایی عوامل موثر بر رتبه بندی مؤسسات حسابرسي پرداختند. این تحقیق به عوامل مؤثر بر رتبه بندی مؤسسات حسابرسي از دیدگاه خبرگان حسابرسي می پردازد یکی از مهم ترین راهکارهای ارتقای کیفیت حسابرسي کشور، شفافیت بیشتر از سوی حسابرسان و مقررات گذاران و همکاری آن ها با دانشگاهیان در هدف مشترک یعنی درک بهتر محرک های مختلف کیفیت حسابرسي است. بسیاری از پژوهشگران و صاحب نظران، حسابرسي را یک فرایند ارتباطی می دانند که به منظور اثربخشی بر روی مخاطبانش انجام می گیرد، نقش حسابرسي به عنوان مکانیزمی برای گواهی دادن بر پاسخگویی و مباشرت مدیریت می باشد. سازمان بورس و اوراق بهادار مؤسسات حسابرسي معتمد بورس را به چهار طبقه دسته بندی کرده است. رتبه بندی مؤسسات حسابرسي معتمد بورس بیانگر آن است که کیفیت مؤسسات حسابرسي معتمد طبقه "اول" بالاتر از مؤسسات حسابرسي معتمد سایر طبقات است. هدف این پژوهش شناسایی عوامل مؤثر بر رتبه بندی مؤسسات حسابرسي بوده است. به منظور تحقق این هدف عوامل مؤثر بر رتبه بندی مؤسسات حسابرسي از جنبه های گوناگون شامل: ویژگی های فردی حسابرسان و عوامل ساختار سازمانی مؤسسات حسابرسي و عوامل فرهنگی و زمینه های اجتماعی تأثیرگذار و عوامل اقتصادی و سایر عوامل مرتبط با رتبه بندی مورد بررسی قرار گرفته است. بدین منظور از روش پرسشنامه محقق ساخته و نظر خبرگان بهره گرفته شد. در این تحقیق جهت استخراج معیارهای اصلی و کلیدی مرتبط برای رتبه بندی مؤسسات حسابرسي از روش دلفی فازی استفاده شده است با توجه به نتایج بدست آمده از بین ۵۱ ویژگی مطرح شده، خبرگان پژوهش ۲۴ ویژگی از جمله تعهد، مسئولیت پذیری، استقلال حسابرس به عنوان معیارهای برتر برگزیدند که درصد توافق تمام متغیرهای احصا شده بیش از ۷۰ درصد می باشد. سحری و پورزمانی (۱۴۰۱) پژوهشی در خصوص ویژگی های حاکمیت شرکتی با محوریت حسابداری مدیریت استراتژیک و حسابداری مدیریت انجام دادند. هدف آنها از این تحقیق "تبیین الگوی ویژگی های حاکمیت شرکتی با محوریت حسابداری مدیریت استراتژیک و حسابداری مدیریت" بوده است. در این راستا با استفاده از روش تحلیل عاملی تاییدی و مدل سازی معادلات ساختاری به طراحی الگوی ویژگی های حاکمیت شرکتی با رویکرد تعاملی حسابداری مدیریت استراتژیک و حسابداری مدیریت پرداختند. جامعه مورد مطالعه در بخش کیفی شامل مدیران، روسا و اساتید دانشگاهی حسابداری مدیریت با تمرکز بر حاکمیت شرکتی طی سال ۱۳۹۸ بوده و در بخش کمی تمام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ است. حجم نمونه مورد مطالعه در بخش کیفی ۲۴ خبره در حوزه حسابداری مدیریت با تمرکز بر حاکمیت شرکتی است که به روش گلوله برفی و اشباع نظری انتخاب شده و در بخش کمی به منظور برآورد حجم نمونه مناسب از طریق حذف سیستماتیک ۱۵۰ شرکت در نظر گرفته شدند. برای جمع آوری داده ها در این پژوهش از مصاحبه نیمه ساختار یافته در بخش کیفی و پرسشنامه در بخش کمی استفاده شده است که روایی آن به صورت روایی

محتوا توسط خبرگان و روایی سازه و ساختار توسط تحلیل عاملی تاییدی در نرم افزارهای smart pls و spss مورد تایید قرار گرفت و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ تایید شده است. نتایج پژوهش مزبور نشان داد که مولفه های حسابداری مدیریت بر مولفه های حسابداری مدیریت استراتژیک و ویژگی های حاکمیت شرکتی تاثیر معناداری دارند. نتایج همچنین نشان داد که مولفه های حسابداری مدیریت استراتژیک بر ویژگی های حاکمیت شرکتی تاثیر معناداری دارند. خدادادی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی بکارگیری اطلاعات گذشته و آینده در مدیریت هزینه استراتژیک را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که بزرگی رشد فروش تاریخی (به عنوان اطلاعات گذشته) تأثیر مثبت معناداری بر عدم تقارن رفتار هزینه داشته اما نوسانات فروش تاریخی (به عنوان اطلاعات گذشته) تأثیر منفی معناداری بر عدم تقارن رفتار هزینه دارد. در نتیجه، زمانی که سطح فروش بی ثباتی بیشتری دارد، انتظار بر این است که واکنش نامتقارن هزینه کاهش یابد. علاوه بر این، نتایج نشان داد نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری (به عنوان اطلاعات آینده) تأثیر معناداری بر عدم تقارن رفتار هزینه، در مدیریت استراتژیک هزینه ندارد. محمدی و دواچی (۱۳۹۹) تعیین تاثیر راهبرد تمایز، جهت گیری شریک تجاری حسابداران مدیریت و سیستم های حسابداری مدیریت بر فرایند نوآوری اکتشافی و عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار استان تهران در سال ۱۳۹۹ و در میان مدیران مالی، حسابداران مدیریتی، حسابرسان داخلی و مدیران منابع انسانی بوده است. آنان به وسیله نرم افزار پی ال اس به آزمون فرضیه های تحقیق پرداختند. نتایج نشان داد که راهبرد تمایز بر جهت گیری حسابداران مدیریت به عنوان شریک تجاری تاثیر مثبت و معناداری دارد. جهت گیری حسابداران مدیریت به عنوان شریک تجاری بر استفاده از سیستم حسابداری مدیریت تاثیر دارد. جهت گیری حسابداران مدیریت به عنوان شریک تجاری بر استفاده از سیستم حسابداری مدیریت تاثیر معناداری دارد. استفاده از سیستم حسابداری مدیریت بر نوآوری تاثیر دارد. استفاده از سیستم حسابداری مدیریت بر عملکرد مالی تاثیر دارد. استفاده از سیستم حسابداری مدیریت بر نوآوری اکتشافی تاثیر دارد. استفاده از سیستم حسابداری مدیریت نوآوری اکتشافی تاثیر دارد. هادیان قهفرخی و رحیمی (۱۳۹۸) در پژوهش خود با استفاده از پرسش از مدیران ارشد شرکت های تولیدی فعال در شرکتهای تولیدی استان چهارمحال و بختیاری به بررسی اثربخشی سیستم حسابداری مدیریت بر عملکرد مدیران در شرکت های تولیدی استان چهارمحال و بختیاری پرداختند. ابزار اندازه گیری در تحقیق پرسشنامه بوده است. برای اثبات فرضیه ها از آزمون فیشر و تحلیل رگرسیون استفاده گردید. جامعه آماری در این پژوهش تمامی شرکت های تولیدی استان چهارمحال و بختیاری بوده و حجم نمونه انتخابی بالغ بر ۱۵۰ شرکت از شرکتهای تولیدی این استان می باشد. در این پژوهش سعی گشته با استفاده از نرم افزار اس پی اس به تحلیل داده ها پرداخت و در رد یا تایید فرضیات اقدام نمود که در نتیجه این پژوهش دریافتیم که بین ابهام کاری و سیستم حسابداری مدیریت، وسعت قلمرو، سطوح تجمیع، یکپارچگی، بهنگام بودن رابطه معناداری وجود دارد و بین عدم تمرکز و سیستم حسابداری مدیریت، وسعت قلمرو، سطوح تجمیع، یکپارچگی، بهنگام بودن رابطه معناداری وجود دارد و بین عملکرد مدیران و سیستم حسابداری مدیریت،

وسعت قلمرو، سطوح تجمیع، یکپارچگی، بهنگام بودن رابطه معناداری وجود دارد. پژوهش فتحی و یازی (۱۳۹۷) با هدف بررسی ارتباط بین بکارگیری حسابداری مدیریت استراتژیک با تصمیم گیری در بانکهای استان گلستان شکل گرفت؛ تحقیق آنان از نظروش گردآوری داده ها، توصیفی- پیمایشی و همبستگی و از نظر هدف کاربردی است. جامعه آماری در این تحقیق کارمندان بانک های استان گلستان می باشند. برای نمونه گیری از جدول مورگان استفاده شد؛ حجم نمونه مورد نظر ۳۸۴ نفر تعیین گردید. پس از آن روش نمونه گیری تصادفی ساده مورد استفاده قرار گرفت؛ در این پژوهش برای سنجش متغیرهای پژوهش از پرسشنامه استاندارد کالینز و همکاران استفاده شد. محقق داده های به دست آمده از پرسش نامه را پس از استخراج و طبقه بندی از طریق نرم افزارهای SPSS مورد تجزیه تحلیل قرار داده است. نتایج تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که پذیرش تکنیک حسابداری مدیریت استراتژیک اثر قابل ملاحظه ای بر تصمیم گیری استراتژیک در بانک های استان گلستان دارد. همچنین مشخص شد دسترسی به اطلاعات رقبا، مشتریان و سایر صنایع به طور قابل ملاحظه ای بر تصمیم گیری استراتژیک در بانک های استان گلستان دارد.

سوال پژوهش: چه عواملی بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارند؟

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، پژوهشی کاربردی است، و از نوع روش پژوهش از نوع توصیفی و همبستگی میباشد. روش تحقیق از دو بخش کیفی و کمی تشکیل می گردد. در بخش کیفی ابتدا با مصاحبه عمیق سعی می گردد وضعیت حسابداری مدیریت در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار و تأمین نیازهای اطلاعاتی جهت انجام گام های بعدی پژوهش مورد واکاوی قرار گیرد. با توجه به تفاوت های پارادایمی دو روش کمی و کیفی، در بررسی های کیفی و یا ترکیبی با تکیه بر روش کیفی به جای استفاده از چارچوب نظری جهت تدوین و آزمون فرضیه، از چارچوب مفهومی جهت استخراج سؤالات تحقیق استفاده می شود. چارچوب مفهومی مجموعه مفاهیم به هم مرتبطی را شامل می شود، که بر مفاهیم و تم های عمده مورد مطالعه تمرکز دارد و آنها را در قالب یک نظام منسجم و مرتبط معنایی به همدیگر پیوند می دهد (مکس ویل، ۲۰۰۴). از پارادایم کیفی که مورد تمرکز ما است، متدولوژی (روش شناسی) خاصی حاصل می شود، که در دل خود روش های مختلفی را برای پاسخ به سؤالات مورد اشاره ارائه می کند. پس از انجام بخش کیفی و پاسخ به سؤالات ۵ گانه اول و نیز پاسخ به سوال ششم، در بخش کمی نیز این مفاهیم با استفاده از پرسشنامه (محقق ساخته براساس نتیجه بخش کیفی، جامع، متناسب و مبتنی بر چارچوب طبقه بندی) و بر اساس رئوس چارچوب صلاحیت حرفه ای تدوین و بصورت حضوری یا از طریق سیستم های دیگر برای (مدیر مالی، رئیس حسابداری یا رئیس حسابداری مدیریت) جهت انجام گام های بعدی پژوهش ارسال شد.

در این پژوهش جهت بیان مباحث نظری و جمع آوری اطلاعات از روش کتابخانه ای استفاده شده است و جمع آوری اطلاعات مربوط به مبانی نظری و پیشینه تحقیق از طریق مراجعه به کتابخانه ها و مطالعه مقالات و مجله های داخلی و خارجی و کتابهای فارسی و خارجی و پایان نامه های مشابه موضوع و استفاده از منابع اینترنتی می باشد. برای اطلاعات کیفی بصورت مصاحبه به ۱۲ نفر از خبرگان مالی و اجرایی در حوزه سرمایه گذاری، تحلیل اطلاعات مالی و حسابداری مدیریت مراجعه و مصاحبه آنها جهت کدگذاری و استخراج متغیرهای مدل بهینه در نرم افزار کیفی نظیر MAXQDA12 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت، بدلیل اینکه نرم افزاری پیشرفته جهت تجزیه و تحلیل کیفی داده ها است که بسیار در حوزه های علوم انسانی و ... کاربرد دارد. بنابراین مصاحبه ، بانکهای اطلاعاتی، شبکه های کامپیوتری، نرم افزارها و پایگاه های اطلاعاتی ابزارهای گردآوری اطلاعات می باشند و در ادامه اطلاعات مورد نیاز آزمون فرض از طریق پرسشنامه بسته و ساختار یافته و بصورت جامع و طبقه بندی شده از شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران جمع آوری شد. پس از آنکه اطلاعات و داده ها از طریق شرکت های سازمان مزبور حاصل گردید، آنگاه با توجه به خروجی داده ها و اطلاعات حاصله در خصوص فرضیه مطروحه اعلام نظر انجام شد.

تحلیل آماری پرسش پژوهش

چه عواملی بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارند؟ بر مبنای بررسی ادبیات تحقیق، عوامل موثر شناسایی شدند که از گزارشات در صورتهای مالی شرکتهای مورد نظر در این تحقیق استخراج شده اند که شامل نوع مالکیت شرکت، سابقه شرکت، نوع صنعت در شرکت، رتبه حسابرس در شرکت، اندازه یا ساین شرکت، حاکمیت شرکتی و اطلاعات فردی اشخاص می باشد که اثر آنها بر همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت توسط مدلسازی معادلات ساختاری بررسی می شود، قبل از آن به رتبه بندی این عوامل بر مبنای آزمون فریدمن پرداخته شده است.

رتبه بندی عوامل شناسایی شده

در این پژوهش، به منظور رتبه بندی عوامل موثر بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت، از آزمون فریدمن استفاده شد: نتایج آزمون نشان داد که سابقه شرکت با میانگین ۴.۶۲ بالاترین رتبه و حاکمیت شرکتی با میانگین رتبه ای ۲.۸۹ پائین ترین رتبه را دارا بوده است.

جدول ۱. رتبه بندی عوامل موثر بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت

متغیر	رتبه	میانگین رتبه	سطح معنی داری
سابقه شرکت	۱	۴.۶۲	۰/۰۰۰
اطلاعات فردی اشخاص	۲	۴.۳۴	۰/۰۰۰
نوع صنعت در شرکت	۳	۴.۱۹	۰/۰۰۰
اندازه یا سایر شرکت	۴	۳.۸۴	۰/۰۰۰
نوع مالکیت شرکت	۵	۳.۷۴	۰/۰۰۰
رتبه حسابرس در شرکت	۶	۳.۳۸	۰/۰۰۰
حاکمیت شرکتی	۷	۲.۸۹	۰/۰۰۰

منبع: یافته های پژوهشگر

تبیین اثرات بر مبنای مدل سازی معادلات ساختاری

الف) تحلیل اثر سازه عوامل اثرگذار بر چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت

پس از بررسی تحلیل فریدمن برای رتبه بندی متغیرها، به بررسی اثرات بر مبنای مدل سازی معادلات ساختاری و به طور اخص تکنیک تحلیل مسیر با بهره گیری از نرم افزار لیزرل ۸.۸۰ استفاده شده است.

برای بررسی روابط علی بین متغیرها به صورت منسجم کوشش های زیادی در دهه اخیر صورت گرفته است یکی از این روش های نویدبخش در این زمینه مدل معادلات ساختاری یا تحلیل چند متغیری با متغیرهای مکنون است. بدون توجه به نام یا مفهوم بی شمار آن، این واژه به یک سری مدل های عمومی اشاره می کند، که شامل تحلیل عاملی تأییدی، مدل های ساختاری همزمان کلاسیک، تجزیه و تحلیل مسیر، رگرسیون چندگانه، تحلیل واریانس و سایر روش های آماری است. جرقه ورود به بحث مدل معادلات ساختاری با موضوع شاخص های چندگانه شروع شد (رامین مهر و چارستاد، ۱۳۹۲).

مدل معادلات ساختاری یک رویکرد آماری جامعی برای آزمون فرضیه هایی درباره روابط بین متغیرهای مشاهده شده و متغیرهای مکنون می باشد. از طریق این رویکرد می توان قابل قبول بودن مدل های نظری را در جوامع خاص آزمون کرد و از آنجایی که اکثر متغیرهای موجود در تحقیقات مدیریتی به صورت مکنون یا پوشیده و پنهان می باشد، ضرورت استفاده از این مدل ها روز به روز بیش تر می شود (نرگسیان، ۱۳۹۲).

یکی از قوی ترین و مناسب ترین روش های تجزیه و تحلیل در تحقیقات علوم رفتاری و علوم اجتماعی تجزیه و تحلیل چند متغیره است. زیرا ماهیت این گونه موضوعات، چند متغیره بوده و نمی توان آن ها را با شیوه دو متغیری (که هر بار تنها یک متغیر مستقل با یک متغیر وابسته در نظر گرفته می شود) حل نمود.

تجزیه و تحلیل چند متغیره به یک سری روش های تجزیه و تحلیل نامیده می شود که ویژگی اصلی آن ها، تجزیه و تحلیل همزمان K متغیر مستقل و N متغیر وابسته است (بایرن، ۲۰۱۳).

تجزیه و تحلیل ساختارهای کوواریانس یا مدل‌سازی علی یا مدل معادلات ساختاری یکی از اصلی‌ترین روش‌های تجزیه و تحلیل ساختارهای داده‌های پیچیده است (نرگسیان، ۱۳۹۲). بنابراین از آنجایی که در تحقیق حاضر متغیر و ابعادی وجود دارد که می‌بایستی اثر آن‌ها بر همزمان مورد بررسی قرار گیرد استفاده از مدل معادلات ساختاری ضرورت می‌یابد.

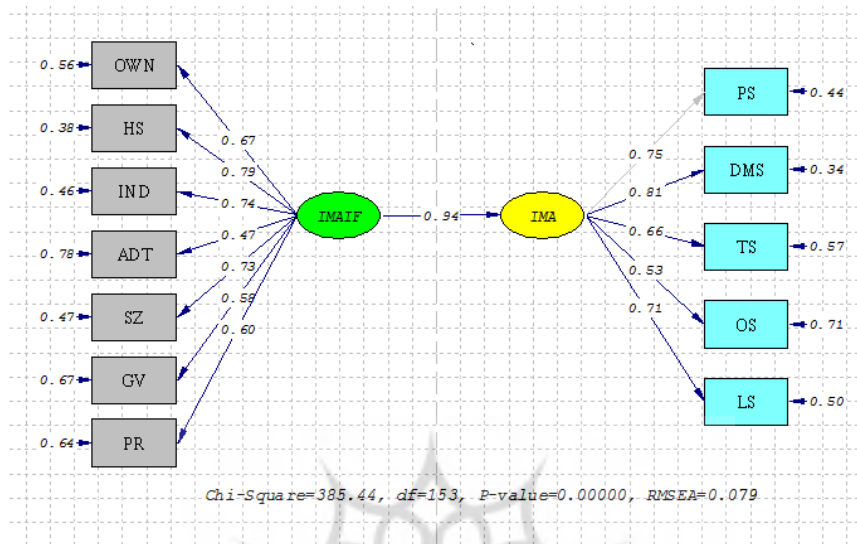
بر اساس جدول ۲ اختصار متغیرهای بکار رفته در اشکال مدل‌سازی مشخص شده است:

جدول ۲. علایم به کار رفته در مدل

متغیر	نشانگر در مدل
سابقه شرکت	HS
اطلاعات فردی اشخاص	PR
نوع صنعت در شرکت	IND
اندازه یا سایر شرکت	SZ
نوع مالکیت شرکت	OWN
رتبه حسابرس در شرکت	ADT
حاکمیت شرکتی	GV
مهارت برنامه ریزی و گزارشگری	PS
مهارت تصمیم‌گیری	DMS
مهارت فناوری	TS
مهارت عملیات	OS
مهارت رهبری	LS

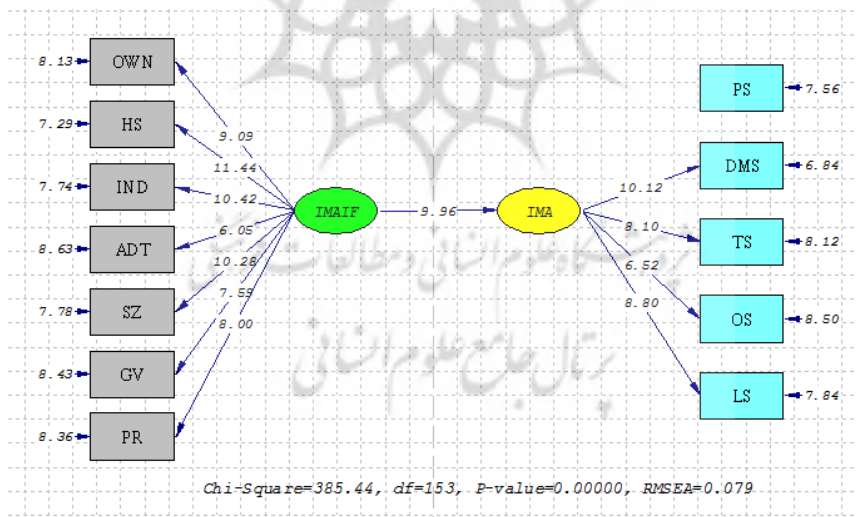
منبع: یافته‌های پژوهشگر

نمودار ۱ بیانگر میزان اثرات بین متغیرهای مکنون تحقیق در حالت تخمین استاندارد است. مدل در حالت استاندارد، میزان تاثیر متغیرهای مکنون را برهم دیگر نشان می‌دهد، بر این مبنا تاثیر سازه عوامل موثر شامل (نوع مالکیت شرکت، سابقه شرکت، نوع صنعت در شرکت، رتبه حسابرس در شرکت، اندازه شرکت، حاکمیت شرکتی و اطلاعات فردی اشخاص) بر همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت در قالب مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم افزار لیزرل ۸.۸۰ بررسی و تحلیل شده است.

نمودار ۱) آزمون مدل تحقیق (حالت اعداد استاندارد)

منبع: یافته های پژوهشگر

نمودار ۲) آزمون مدل تحقیق (حالت اعداد معنی داری)

منبع: یافته های پژوهشگر

با استفاده نتایج نمودار ۲ می توان به معنی دار بودن ارتباط بین متغیرهای تحقیق پی برد. مدل در حالت اعداد معنی داری نشان می دهد که میزان تاثیر متغیرهای مکنون بر هم دیگر آیا از نظر آماری بر هم معنی دار است یا نه. در این حالت اعدادی معنی دار خواهند بود که خارج از بازه (۱/۹۶ و -۱/۹۶) باشند. به این معنی که اگر در آزمون t عددی بین ۱/۹۶ و -۱/۹۶ باشد بی معنا خواهد بود.

بررسی شاخص های معنی داری و برازش مدل کلی تحقیق

پس از آن که برآورد پارامترها برای یک مدل تدوین شده و مشخص به دست آمدند باید تعیین شود که داده ها تا چه حد با مدل برازش دارند یعنی تا چه اندازه مدل نظری به وسیله داده های نمونه حمایت می شود. تعدادی آزمون برای این موضوع که مدل تا چه حد روابط مشاهده شده بین متغیرهای قابل اندازه گیری را توصیف می نماید به کار می رود. جدول زیر معرف انواع شاخص های برازش و معنی داری مدل می باشد.

جدول ۳) شاخص های معنی داری و برازش مدل

نام شاخص	اختصار	برازنده است اگر	میزان در مدل بدست آمده	نتیجه
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	کوچکتر از ۰/۱ باشد	۰/۰۷۸	پذیرش
کای اسکوربه درجه آزادی	$\frac{\chi^2}{d_f}$	مساوی و کوچکتر از ۵ باشد	۲/۵۱	پذیرش
شاخص نیکویی برازش	GFI	بزرگتر از ۰/۸ باشد	۰/۹۵	پذیرش
شاخص برازش هنجارنشده	NNFI	بزرگتر از ۰/۸ باشد	۰/۹۸	پذیرش
شاخص برازش هنجارنشده	NFI	بزرگتر از ۰/۸ باشد	۰/۹۶	پذیرش
شاخص برازش تطبیقی	CFI	بزرگتر از ۰/۸ باشد	۰/۹۸	پذیرش
شاخص برازش افزایشی	IFI	بزرگتر از ۰/۸ باشد	۰/۹۸	پذیرش

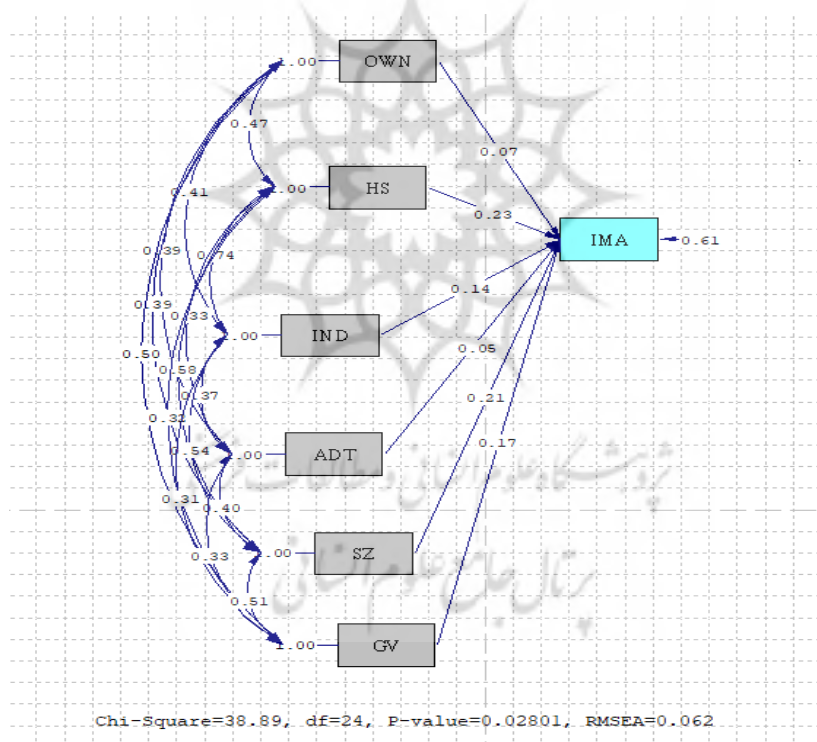
منبع: یافته های پژوهش

با توجه به نتایج بدست آمده می توان گفت که مدل تحقیق از نظر شاخص های معنی داری و برازش مورد تأیید است.

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.95
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.90
Incremental Fit Index (IFI) = 0.98
Normed Fit Index (NFI) = 0.96
Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.98
Comparative Fit Index (CFI) = 0.98

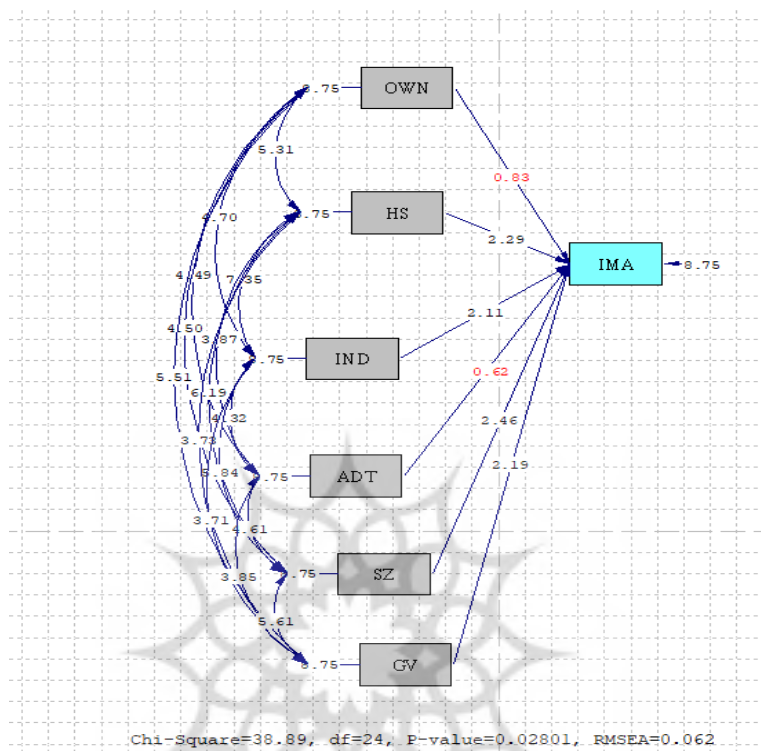
آزمون فرضیه های فرعی

همانطور که از خروجی نرم افزار از تخمین های استاندارد و نیز اعداد معنی داری مشاهده می شود؛ چنانچه آماره T بین دو متغیر بزرگتر از ۱.۹۶ باشد فرضیه صفر مبنی بر عدم رابطه بین دو متغیر مکنون رد و فرضیه جایگزین مبنی بر معنی داری رابطه در متغیر مکنون پذیرفته می شود. با توجه به خروجی لیزرل میزان قدرمطلق t محاسبه شده در سطح ۰.۹۵٪ برای فرضیات فرعی تحقیق در نمودارهای ۳ و ۴ نشان داده شده اند.

نمودار ۳) آزمون فرضیات فرعی تحقیق (حالت اعداد استاندارد)

منبع: یافته های پژوهشگر

نمودار (۴) آزمون فرضیات فرعی تحقیق (حالت اعداد معنی داری)

منبع: یافته های پژوهشگر

بررسی نتایج آزمون برازش مدل مفهومی نشان داد که الگوی پژوهش از وضعیت مناسبی برخوردار می باشد. همچنین نتایج تحلیل معادلات اندازه گیری شده مربوط به سازه های تحقیق و شاخص های به دست آمده ($GFI=0.92$ و $NFI=0.94$ و $CFI=0.96$ و $P\text{-value}=0.0000$ و $RMSEA=0.062$) نشان دهنده برازش مطلوب مدل اندازه گیری می باشد. به دیگر سخن تمامی ابعاد، مؤلفه ها و شاخص هایی که برای سازه ها ترسیم شده اند دارای روایی مطلوب و برازش مطلوب بوده اند که بشرح زیر می باشد:

Normed Fit Index (NFI) = 0.94

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.93

Comparative Fit Index (CFI) = 0.96

Incremental Fit Index (IFI) = 0.96

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.92

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.86

در این بخش نتایج حاصله از کاربرد روش های استنباطی در قالب مدل معادلات ساختاری ارائه شده است.

متغیر	نشانگر در مدل
سابقه شرکت	HS
اطلاعات فردی اشخاص	PR
نوع صنعت در شرکت	IND
اندازه یا سایر شرکت	SZ
نوع مالکیت شرکت	OWN
رتبه حسابرسان در شرکت	ADT
حاکمیت شرکتی	GV
مهارت برنامه ریزی و گزارشگری	PS
مهارت تصمیم گیری	DMS
مهارت فناوری	TS
مهارت عملیات	OS
مهارت رهبری	LS

جدول ۴. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های پژوهش

ردیف	فرضیه	یافته
۱	نوع مالکیت شرکت بر چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارد.	تأیید H_0
۲	سابقه شرکت بر چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارد.	رد H_0
۳	نوع صنعت در شرکت بر چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارد.	رد H_0
۴	رتبه حسابرسان در شرکت بر چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارد.	تأیید H_0
۵	اندازه شرکت بر چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارد.	رد H_0
۶	حاکمیت شرکتی بر چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری مدیریت تاثیر دارد.	رد H_0

منبع: یافته های پژوهشگر

بحث و نتیجه گیری

بررسی های انجام شده در زمینه دلایل موفقیت شرکت های بزرگ اهمیت وجود یک سیستم حسابداری مدیریت مناسب را برای تحقق اهداف سازمانی نشان می دهد، این سیستم با تهیه اطلاعات مورد نیاز، مدیران را در تولید محصولات با قیمت پایین و با کیفیت بالا، تحویل به موقع و نوآوری مطابق با شرایط روز یاری می رساند (حجازی و فتوحی، ۱۳۸۸). عواملی نظیر فشار رقبات داخلی و جهانی، تقاضا برای محصولات با کیفیت و قابل اطمینان از سوی مشتریان، انتظارات بالای سهامداران و کاربرد فناوری های تولید پیشرفته را می توان محرک های اصلی سازمان ها در راستای پیاده سازی سیستم های اندازه گیری عملکرد مناسب تلقی نمود.

ادیات نوین حسابداری مدیریت بر استفاده از معیارهای غیر مالی به عنوان ابزاری برای غلبه بر ناکارایی های نسبت داده شده به معیارهای مالی تاکید دارد و در واقع معتقد است که معیارهای غیر مالی باید در کنار معیارهای مالی استفاده شود (خانی و احمدی، ۱۳۹۱). هدف اصلی حسابداری مدیریت، کمک به سازمان جهت نیل به اهداف استراتژیک آن است. حصول این اهداف نیازهای مشتریان و دیگر ذینفعان سازمان مانند سهامداران، اعتباردهندگان، عرضه کنندگان (تامین کنندگان)، کارکنان و اتحادیه های کارگری را برآورد می سازد (یعقوب نژاد و رضوی، ۱۳۸۸). در دهه های اخیر حوزه حسابداری مدیریت به حوزه هایی فراتر از ارزیابی های صرفاً مالی وارد شده است و در رویکرد نوین، حسابداری مدیریت دامنه وسیع تری نظیر مقیاس های غیر مالی را نیز دربر گرفته است. به عبارت دیگر، دامنه حسابداری مدیریت از ساختار سنتی آن شامل بودجه بندی، محاسبه قیمت تمام شده محصول و مواردی نظیر آن به تعاریف نوین تغییر یافته است. در شکل نوین حسابداری مدیریت، تمرکز بیشتری بر روی مشتریان، بازار، بهره وری، کیفیت، نیروی انسانی، رقبا، نوآوری، توجه به عوامل درونی و بیرونی سازمان و بهبود مستمر شده است. امروزه به مفهوم حسابداری مدیریت به عنوان فرایند ایجاد ارزش نگریسته می شود که هدف از آن حمایت از تصمیم گیرندگان، ترغیب کارکنان و ایجاد فرهنگ سازمانی است (جعفری و عابدی صدقیانی، ۱۳۸۷). حسابداری مدیریت شامل طراحی و استفاده از اطلاعات مالی و غیر مالی در داخل سازمان تجاری است که در آن به نیازهای اطلاعاتی استفاده کننده گان داخلی توجه شده و سعی در کمک به مدیریت در راستای دستیابی به اهداف سازمان دارد با توجه به اینکه محیط تجاری حاکم بر سازمان ها هیچ گاه در حالت ایستایی نمی باشد و دائماً در حال تغییر است، بنابراین حسابداری مدیریت نیز برای حفظ کارایی و اثربخشی خود در جهت ایفای مسئولیت خویش باید دائماً در حال تغییر باشد؛ زیرا اگر تکامل تدریجی سیستم حسابداری مدیریت از سیر تحول و تکامل محیط تجاری حاکم بر سازمان های تجاری عقب بیفتد و با این تغییرات هماهنگ نشود، عملکرد حسابداری مدیریت نه تنها در راستای دستیابی سریع تر و بهتر به اهداف سازمان نخواهد بود بلکه باعث کندی و یا حتی انحراف سازمان در جهت دستیابی به اهداف خود خواهد شد (نونهال نهر و رحمتی قورولو، ۱۳۹۰). مشارکت عملکرد حسابداری مدیریت در توسعه استراتژی های رقابتی نشان می دهد که تمرکز حسابداری مدیریت از مرزهای سنتی گزارش داخلی به محیط های کسب و کار خارجی انتقال یافته است (محمدپور زرنندی و مینویی، ۱۳۹۱). هدف این پژوهش بررسی تأثیر عوامل موثر بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری است. در راستای هدف پژوهش ابتدا به رتبه بندی عوامل فوق با استفاده از آزمون فریدمن گردید. نتایج حاصله بیان گر این است که سابقه شرکت با میانگین رتبه ۴/۶۲ رتبه اول و حاکمیت شرکتی با میانگین ۲/۸۹ رتبه آخر را دارا می باشد. در مرحله بعد با استفاده از تحلیل معادلات ساختاری تأثیرگذاری عوامل فوق در قالب مدل مفهومی بررسی و نتایج نشان از تأیید معناداری مدل پژوهش است. در ادامه با استفاده از تخمین رگرسیون عوامل موثر مورد آزمون قرار گرفت. یافته ها بیان گر تأثیر معناداری عوامل سابقه شرکت، نوع صنعت، اندازه شرکت، حاکمیت شرکتی بر میزان همگرایی با چارچوب صلاحیت تعریف شده حسابداری است.

فهرست منابع

- رضایی دولت آبادی، حسین، سمیرا مهر آذین، (۱۳۹۲)، "تحلیل نقش حسابداری مدیریت در ایجاد مزیت رقابتی برای سازمانها، در محیط های متغیر و پویا"، فصلنامه پژوهش حسابداری، دوره دوم، شماره ۴، (پیاپی ۸).
- محمودی، محمد، سپیده دواچی (۱۳۹۹)، "تاثیر راهبرد تمایز، جهت گیری شریک تجاری حسابداران مدیریت و سیستم های حسابداری مدیریت بر فرآیند نوآوری اکتشافی و عملکرد مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، فصلنامه چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره سوم، شماره ۳۰، (جلد دوم)، صص ۱۴۶-۱۶۲.
- هادیان قهفرخی، سعید، محسن رحیمی، (۱۳۹۸)، "بررسی تاثیر اثر بخشی سیستم حسابداری مدیریت بر عملکرد مدیران در شرکت های تولیدی استان چهارمحال و بختیاری"، فصلنامه چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره دوم، شماره ۱۴، (جلد سوم)، صص ۷۰-۸۴.
- فتحی، فاطمه، صمد ایازی، (۱۳۹۷)، "بررسی بین بکار گیری حسابداری مدیریت استراتژیک با تصمیم گیری در بانک های استان گلستان"، هفتمین کنفرانس ملی کاربردهای حسابداری و مدیریت، دانشگاه تهران، مقاله کنفرانسی، صص ۱-۲۴.
- رامین مهر، حمید، پروانه چارستاد، (۱۳۹۲)، "روش تحقیق کمی با کاربرد مدل سازی معادلات ساختاری"، انتشارات ترمه، صص ۱-۳۰۴.
- نرگسیان، عباس، (۱۳۹۲) "ضرورت و کاربردنرم افزار لیزرل در مدل سازی معادلات ساختاری"، انتشارات نگاه دانش، شبکه جامع کتاب گیسوم، صص ۱-۱۶۸.
- حجازی، رضوان، ندا فتوحی (۱۳۸۸)، "بررسی ارتباط همزمان بین استراتژی رقابتی سازمان، طرح سازمانی و سیستم حسابداری مدیریت با عملکرد سازمان: رویکرد تناسب اقتضایی در صنایع شیمیایی و دارویی، وسایل موتوری و خودرو"، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، شماره ۱، صص ۳۰-۵۸.
- یعقوب نژاد، احمد، الهه سادات رضوی، (۱۳۸۸)، "استراتژی و حسابداری مدیریت نقش حسابداری مدیریت جهت دستیابی به اهداف استراتژی سازمان"، دانش و پژوهش های حسابداری، شماره ۱۷، صص ۱۸-۶۳.
- جعفری، علیرضا، بابک عابدی صدقیانی، (۱۳۸۷)، "حسابداری مدیریت و کارآفرینی، حمایت از تصمیم گیرندگان و ترغیب کنندگان و ایجاد فرهنگ سازمانی"، حسابدار، سال ۲۲، شماره ۱۹۵.
- نونهال نهر، علی اکبر، منوچهر رحمتی قورولو، (۱۳۹۰)، "بررسی شکاف بین دیدگاههای دانشگاهیان و شاغلین اجرایی حسابداری مدیریت در اولویت بندی مفاهیم و تکنیک های آن"، حسابداری مدیریت، سال چهارم، شماره ۸، صص: ۱۲۲ - ۱۰۳.

محمد پور زرنندی، محمد ابراهیم، مهرزاد مینویی، (۱۳۹۱)، "مشارکت عملکرد حسابداری مدیریت در توسعه استراتژی های رقابتی".

خانی، عبدالله، مرتضی احمدی (۱۳۹۰)، "نقش کارت متوازن در پیاده سازی گونه های استراتژیک مایلز و اسنو"، حسابداری و مدیریت مالی، شماره ۷، صص ۲۳-۳۸.

سحری، محمدرضا؛ پورزمانی، زهرا (۱۴۰۱). تبیین الگوی ویژگی های حاکمیت شرکتی با محوریت حسابداری مدیریت استراتژیک و حسابداری مدیریت، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۱۴، شماره ۵۵، ص ص: ۱۴۴ - ۱۲۱.

خدادادی، ولی؛ نیک کار، جواد؛ ملک خدایی، الهه؛ حیدری نژاد، قدرت اله (۱۳۹۹). بکارگیری اطلاعات گذشته و آینده در مدیریت هزینه استراتژیک، پژوهشهای حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۱۲، شماره ۴۵، ص ص: ۲۳۸ - ۲۱۵.

- Alamri, A. M. (2019). Association between strategic management accounting facets and organizational performance. *Baltic Journal of Management*, 14(2), 212-234.
- Byrne, B. M. (2009). Structural Equation Modeling with AMOS: Concepts, Applications.
- Chenhall, R. H., & Langfield-Smith, K. (1998). Adoption and benefits of management accounting practices: an Australian study. *Management accounting research*, 9(1), 1-19.
- Clinton, B. D., & Van der Merwe, A. (2006). Management accounting-approaches, techniques, and management processes. *Journal of cost management*, 20(3), 14.
- Cokins, G. (2001). A management accounting framework. *Journal of Corporate Accounting & Finance*, 13(1), 73-82.
- Goh, C. (2019). Optimizing accounting decision making using goal programming. *Journal of Corporate Accounting & Finance*, 30(1), 161-168.
- Hilton, R. W., Maher, M. W., & Selto, F. H. (2006). *Cost management: Strategies for business decisions*. McGraw-Hill.
- Lawson, R. (2019). New competencies for management accountants. *The CPA Journal*, 89(9), 18-21.
- Tjahjadi, B., & Soewarno, N. (2019). The mediating effect of intellectual capital, management accounting information systems, internal process performance, and customer performance. *International journal of productivity and performance management*, 68(7), 1250-1271.
- Toba, Y. (2011). Toward a conceptual framework of professional skepticism in auditing. *Waseda Business & Economic Studies*, 47(2), 83-116.

Abstract

Factors affecting the degree of convergence of accountants' ability with management accounting qualification framework

Farid Sheikhbagheri¹
Ahmad Yaghoobnezhad²

Received: 2025/March/27

Accepted: 2025/June/02

Abstract

Today, professional competence has become a subject in all activities that deal with public interests, and in this regard, one of the most important roles of accounting as a field of human knowledge is to provide the possibility of managers and supervisors of organizations and economic enterprises to be accountable to the rightful and interested parties. Is. This role is played by professional accountants and in the form of various financial reports of various institutions. The purpose of this research is to investigate the effect of effective factors on the degree of convergence with the defined accounting qualification framework. In line with the purpose of the research, the above factors were first ranked using Friedman's test. The results show that the company's history with an average rank of 4.62 ranks first and corporate governance ranks last with an average of 2.89. In the next step, using structural equation analysis, the impact of the above factors is investigated in the form of a conceptual model, and the results show the significance of the research model. In the following, effective factors were tested using regression estimation. The findings show the significant effect of the factors of company history, industry type, company size, corporate governance on the degree of convergence with the defined accounting qualification framework.

Key Words: CEO Accountability, Corporate Governance, Financial Reporting

¹ Department of Accounting, CT.C, Islamic Azad University, Tehran, Iran. f.sheikhbagheri@iau.ir

² Department of Financial Management, CT.C, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding author). ah.yaghoobnezhad@iauctb.ac.ir

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی